

IRODALOM.

(33.) FABINYI RUDOLF: *A bácstoroki mészkő.* (Vegyteni Lapok, VII. kötet. Kolozsvár, 1889. 1—9. old.)

Szerző MAETZ F. tulajdonát képező, Kolozsvár közelében fekvő bácstoroki kőbányában fejtett mészkőnek részletes chemiai vizsgálatát közli.

Ezen mészkő Dr. KOCH ANTAL egyet. tanár szerint geologiai korára nézve megfelel Páris és vidéke — az úgynevezett párisi medence — «calcaire grossier» nevű képződményének (Közép eocän).

Előfordulása is hasonló a párisihez, hasadékos palás, meszes agyag és táblás palás márgarétegekkel váltakozik. A bácstoroki mészkövet több mint felerészben ostracodák (kagylórákok) apró és gömbölyded héjaeskái képezik.

Szerző megvizsgálta a két beküldött alsó és felsőpadnak elnevezett mészkövet, a melyek egymástól 65 cm palás márgaréteg által vannak elválasztva és a következő eredményre jutott.*

100 súlyrész 110° C-nál megszáritott mészkőben van:

		I. Alsópad	II. Felsőpad	Nickles Analyse szerint Montrougei és Vangirardi Calcaire Grossier
100%-os sósavban oldható	Szénsavas mész CaCO_3	96,13	96,11	88,22
	Szénsavas magnézia MgCO_3	0,59	1,09	0,02 (MgO)
	Magnesiumsilikát Mg_2SiO_4	0,42	—	
	Kénsavas mész CaSO_4	0,20	0,19	
	Vasoxyd Fe_2O_3	0,06	0,08	0,91 (FeO)
	Kovász SiO_2	—	0,13	
	Aluminium silikát	nyom.	nyom.	
nem oldható	Kénsavas strontium SrSO_4	«	«	
	Szerves anyag	0,13	0,11	
	Kovász, Vas-, Calcium-, Magnesiumoxyd és Hydrátvíz	2,49	1,80	9,89 (Homok)
	Összesen	100,02	99,60	

A két pad anyaga, mint látjuk, hasonló összetétellel bír.

Fajsúlya az alsó padénak = 2,6394 15° C-nál; a légszáraz anyagnak nedvessége pedig 0,32%.

A felső pad mészkőének fajsúlya pedig = 2,6250 s nedvességtartalma = 0,65%. Az alsó réteg tömörebb és az építés céljaira alkalmasabb mint a felső.

Végül táblázatban összehasonlítja elemzésének adatait a párisi mész adataival.

KALECSINSZKY SÁNDOR.

* Ugyanezen mészkőnek a pontosabb technikai-chemiai elemzését közli referens a m. kir. földtani intézet 1888. évi jelentésében (129. l.). Szerinte a légszáraz anyag 100 s. részében van: $\text{CaO} = 53,94$; $\text{CO}_2 = 42,79$; $\text{Fe}_2\text{O}_3 = 0,49$; $\text{Al}_2\text{O}_3 = 0,65$; sósavban nem oldható rész = 2,07; magnézium nyomokban.